

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri ili genelinde çok sayıda kırsal yerleşimde içme suyu temin ve dağıtım altyapısında uzun süredir devam eden yapısal yetersizlikler; şebeke hatlarının fiziki ömrünü tamamlaması, su kaynaklarının koruma ve izleme alanlarının oluşturulmaması, düzenli kalite analizlerinin kurumsal süreklilik içinde yürütülmemesi ve bakım-onarım süreçlerindeki aksaklıklar nedeniyle yurttaşların güvenli içme suyuna erişiminde ciddi ve tekrarlayan sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bu durum, bazı yerleşimlerde suyun bulanık, çamurlu ve sağlık açısından risk oluşturabilecek nitelikte temin edilmesine yol açarak halk sağlığını tehdit etmekte; yaşam hakkı ve kamu hizmetlerine erişimde eşitlik ilkesi bakımından yapısal bir sorun alanı oluşturmaktadır. Bu kapsamda, son dönemde Hakkâri ili Derecik ilçesine bağlı Gelişen (Şapatan) köyü Suçıktı (Belütya) mezrasında yurttaşların yaklaşık yirmi gündür çeşmelerden akan suyun yoğun biçimde bulanık ve çamurlu olduğunu, günlük yaşamın temel ihtiyaçlarının karşılanmasında ciddi güçlükler yaşandığını bildirmesi, sorunun yalnızca münferit bir vaka değil, bölgesel ölçekte süreklilik arz eden altyapısal bir yetersizlik olduğunu somut biçimde ortaya koymaktadır. Bu çerçevede; Hakkâri ili genelinde içme suyu altyapısında yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının tespit edilmesi, halk sağlığını tehdit eden risklerin giderilmesi ve kalıcı, sürdürülebilir ve bütüncül bir altyapı planlamasının oluşturulması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İttüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznuş Bartin
Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri'nin Derecik ilçesine bağlı Gelişen (Şapatan) köyünün Suçıktı (Belütya) mezrasında yaşayan yurttaşlar, yaklaşık yirmi gündür çeşmelerden akan suyun yoğun şekilde bulanık, çamurlu ve insan sağlığını tehdit edecek düzeyde kirli olduğunu belirtmektedir. Bölge halkı tarafından bize iletilen görüntülerde içme ve kullanma suyunun yüksek miktarda sediment ve kirleticiler içerdiği, ayrıca su şebekesinde biyolojik kirlilik riskine işaret eden unsurların bulunduğu görülmektedir. Köylülerin beyanlarına göre söz konusu durum nedeniyle yurttaşlar içme, yemek hazırlama, kişisel hijyen ve günlük yaşamın en temel ihtiyaçlarını karşılamakta ciddi güçlük yaşamaktadır.

Temiz ve güvenli içme suyuna erişim, yalnızca bir altyapı hizmeti değil; yaşam hakkının, halk sağlığının ve insan onuruna yakışır yaşam koşullarının ayrılmaz bir parçasıdır. Birleşmiş Milletler tarafından temel insan hakkı olarak tanımlanan güvenli içme suyuna erişimin sağlanamaması, özellikle kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşların sağlık, eğitim, ekonomik yaşam ve toplumsal refah düzeyleri üzerinde doğrudan ve uzun vadeli sonuçlar doğurmaktadır.

Gelişen köyü Suçıktı mezrasında yaşanan durum münferit bir altyapı sorunu olarak değerlendirilemez. Hakkâri'nin birçok köyü, mezrası ve kırsal yerleşiminde yıllardır içme suyu şebekelerinin eskimesi, kaynak koruma alanlarının oluşturulmaması, düzenli analizlerin yapılmaması, bakım-onarım hizmetlerinin yetersizliği ve denetim eksiklikleri nedeniyle benzer sorunlar yaşanmaktadır. Özellikle dağlık coğrafyada bulunan yerleşim alanlarında su kaynaklarının korunmasına yönelik yatırımların yetersizliği, içme suyu depolarının fiziki koşullarındaki eksiklikler ve şebeke sistemlerinin uzun yıllardır yenilenmemesi halk sağlığını tehdit eden yapısal bir soruna dönüşmüştür.

Kirli ve çamurlu suyun uzun süre boyunca kullanılması; başta çocuklar, yaşlılar, hamileler ve kronik hastalığı bulunan bireyler olmak üzere toplumun kırılgan kesimleri açısından ciddi sağlık riskleri oluşturmaktadır. Su kaynaklı enfeksiyonlar, bağırsak hastalıkları, parazitler ve çeşitli bakteriyolojik riskler, temiz suya erişimin kesintiye uğradığı bölgelerde çok daha yüksek düzeyde ortaya çıkmaktadır. Buna rağmen yurttaşların günlerdir güvenli içme suyuna erişememesi, ilgili kurumların kriz yönetimi ve önleyici kamu hizmetleri bakımından yeterli müdahaleyi gerçekleştirip gerçekleştirmediği sorusunu gündeme getirmektedir.

Öte yandan, kırsal bölgelerde yaşayan yurttaşların temiz suya erişimde yaşadığı sorunların devam etmesi; bölgesel eşitsizlikleri derinleştirmekte, kırsal yaşamın devamını zayıflatmakta ve kamu hizmetlerine erişimde anayasal eşitlik ilkesini tartışmalı hale getirmektedir. Kent merkezlerinde olağan kabul edilen kamusal hizmetlerin kırsal bölgelerde sürekli biçimde aksaması, yalnızca teknik bir eksiklik değil aynı zamanda kamusal önceliklerin dağılımına ilişkin yapısal bir meseledir.

Bu çerçevede; Hakkâri ili genelinde içme suyu altyapısında yaşanan sorunların tüm boyutlarıyla araştırılması, ilgili kamu kurumlarının sorumluluklarının tespit edilmesi, halk sağlığını tehdit eden risklerin giderilmesi ve kalıcı, sürdürülebilir ve bütüncül bir altyapı planlamasının oluşturulması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DİYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	